

Број:58/2024  
Датум:08.04.2024  
У ж и ц е

**ГРАДСКОМ ВЕЋУ**  
У ж и ц е

**ПРЕДМЕТ:** Извештај о раду Туристичке организације регије Западна Србија  
за2023.годину

Достављамо Извештај о раду Туристичке организације регије Западна Србија који је Управни одбор установе усвојио Одлуком број 42/2024 од 29.03.2024.године, а који је урађен на основу Статута Туристичке организације регије Западна Србија а у складу са Методологијом израде програма и извештаја установа и Упутством.

**Известилац:** Директор Туристичке организације регије Западна Србија Немања Нешић

**ДИРЕКТОР УСТАНОВЕ**



Прилози:

- Одлука Управног одбора о усвајању Извештаја о раду

На основу члана 21. Закона о јавним службама ("Службени гласник РС", број 41/91, 71/94, 79/2005.) и члана 38. Статута Туристичка организације регије Западна Србија, Управни одбор Туристичке организације регије Западна Србија на седници одржаној 29.03.2024. године донео је

## ОДЛУКУ

1. Усваја се Извештај о раду Туристичке организације регије Западна Србија за 2023. годину.
2. Ову одлуку доставити оснивачима.

Број: 42/24  
Ужице, 29.03.2024. год.

ПРЕДСЕДНИК  
УПРАВНОГ ОДБОРА  
Арсен Бурић



# ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА РЕГИЈЕ ЗАПАДНА СРБИЈА

## ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

Туристичке организације регије Западна

Србија за 2023. годину



Туристичка организација регије Западна  
Србија, Димитрија Туцовића 52, 31000

Ужице

+381 31 500 155 ,

[office@westserbia.org](mailto:office@westserbia.org)

матични број :17665189, ПИБ: 104701739

Ужице 22.03.2024.годин

## САДРЖАЈ

|   |           |
|---|-----------|
| 1. Увод.....  | 3         |
| <b>1.1. Историјат установе, циљеви и мисија .....</b>   | <b>3</b>  |
| <b>1.2. Правни основ за обављање делатности установе .....</b>  | <b>3</b>  |
| <b>1.3. Делатност установе.....</b>   | <b>3</b>  |
| <b>1.4. Организациона структура установе.....</b>   | <b>4</b>  |
| <b>1.5. Начин финансирања.....</b>  | <b>5</b>  |
| 2. Извештај о извршењу годишњег плана рада.....   | 5         |
| <b>2.1. Програмске активности и пројекти реализовани из средстава буџета .....</b>  | <b>5</b>  |
| 2.1.1. Наступи на сајмовима.....  | 5         |
| 2.1.2. Издавачка делатност .....  | 7         |
| 2.1.3. Праћење медијске присутности – Pressclipping .....   | 7         |
| 2.1.4. Промоција у медијима .....   | 8         |
| 2.1.5. Промотивно путовање за блогере и инфлуенсере .....   | 8         |
| 2.1.6. Учешће у организацији Међународног фестивала природе и традиције „Жестивал“ .....  | 9         |
| 2.1.7. Пројекат: Промоција туристичке регије Западна Србија у 2023. години.....   | 9         |
| 2.1.8. Анализа туристичког промета у туристичкој регији Западна Србија.....   | 11        |
| 2.1.9. Зип лајн Стари град.....   | 13        |
| <b>2.2. Програмске активности које нису реализоване, а биле су предвиђени годишњим планом рада .....</b>                        | <b>13</b> |
| <b>2.3. Програмске активности и пројекти који су делимично реализовани .....</b>  | <b>13</b> |
| <b>2.4. Програмске активности и пројекти који су реализовани током године, а нису били предвиђени годишњим планом рада.....</b> | <b>14</b> |
| <b>2.5. Програмске активности и пројекти реализовани ван матичног подручја .....</b>  | <b>14</b> |
| <b>2.6. Програмске активности и пројекти реализовани на основу међународне сарадње.....</b>                                     | <b>14</b> |
| <b>2.7. Програми других установа или појединаца који су се одвијали у установи у уступљеним терминима .....</b>                 | <b>14</b> |
| <b>2.8. Оцена реализованог програма од стране стручне јавности .....</b>  | <b>14</b> |
| 3. Кадровски услови .....   | 15        |
| <b>3.1. Стање запослених .....</b>  | <b>15</b> |
| <b>3.2. Број и структура запослених према правилнику о систематизацији.....</b>   | <b>15</b> |
| <b>3.3. Промене стања запослених у току године.....</b>   | <b>16</b> |
| 4. Стање основних средстава .....   | 16        |
| <b>4.1. Просторни услови рада.....</b>  | <b>16</b> |
| <b>4.2. Стање објеката и опреме .....</b>   | <b>16</b> |
| 5. Финансијски извештај .....   | 17        |
| <b>5.1. ОСТВАРЕЊЕ ПРИХОДА .....</b>   | <b>17</b> |
| <b>5.2. ИЗВРШЕЊЕ РАСХОДА.....</b>   | <b>18</b> |

## **1. Увод**

### **1.1. Историјат установе, циљеви и мисија**

**Историјат:** Туристичка организација регије Западна Србија основана је 2006. године у складу са Законом о туризму. Оснивачи установе су градови Ужице и Чачак и општине: Чајетина, Бајина Башта, Ивањица, Лучани, Ариље, Пожега, Косјерић, Нова Варош, Пријепоље и Сјеница.

**Циљеви:** Туристичка организација регије Западна Србија основана је у циљу унапређење туристичке делатности, промоције и очувања туристичких вредности туристичке регије Западна Србија.

**Мисија:** Позиционирање туристичке регије Западна Србија на домаћем и међународном туристичком тржишту кроз ефикаснију и одрживу употребу постојећих природних и културних добара.

Важна улога ТО регије Западна Србија је координација рада Туристичких организација, привредних и других субјеката у туризму и стимулисање јавно – приватног партнерства.

### **1.2. Правни основ за обављање делатности установе**

- Закон о туризму, (гласник РС бр. 36/2009, 88/2010, 99/2011 – др. Закон, 93/2012, 84/2015, 83/2018 – др. закон и 17/2019 – др. закон)

- Стратегија развоја туризма Републике Србије 2016. - 2025.

### **1.3. Делатност установе**

- Доноси годишње програме и планове промотивних активности у складу са Стратегијом промоције туризма, плановима и програмима Туристичке организације Србије,
- Координира активности привредних и других субјеката у туризму на територији, односно подручју оснивача,
- Прикупља све врсте туристичких информација ради обавештавања јавности
- Обезбеђује информативно-пропагандни материјал којим се промовишу туристичке вредности (штампане публикације, аудио и видео промотивни материјал, интернет презентација, сувенири итд.)
- Координира наступ на сајмовима у земљи и иностранству
- Подстиче изградњу туристичке инфраструктуре, спортско-рекреативних и других

пратећих садржаја јавног карактера, значајних за унапређење квалитета туристичке понуде

- Врши друге активности које произилазе из утврђених програма Туристичке организације Србије, у складу са Законом о туризму и овим Статутом
- Израђује стратегије и програме развоја туризма, туристичких производа и других планских докумената у функцији развоја туризма
- У спровођењу својих активности примењује принципе одрживог туризма и еколошки однос према очувању природне средине

Шифре делатности:

Претежна делатност ТОЗС је **84.13**- Уређење пословања и допринос успешнијем пословању у области економије.

Остале делатности:

**79.90** Остале услуге резервације и делатности повезане с њима,

**79.12** Делатност тур-оператора,

**82.30** Организовање састанака и сајмова,

**58.19** Остала издавачка делатност,

**47.78** Остала трговина на мало новим производима у специјализованим продавницама,

**55.20** Одмаралишта и слични објекти за краћи боравак,

**55.30** Делатност кампова, ауто-кампова и кампова за туристичке приколице,

**91.02** Делатност музеја галерија и збирки,

**93.29** Остале забавне и рекреативне делатности.

#### **1.4. Организациона структура установе**

Туристичка организација регије Западна Србија је организована као јединствена радна целина. Седиште Туристичке организације се налази се у Ужицу, улица Димитрија Туцовића бр.52.

Органи установе су Управни одбор, Извршни одбор, Надзорни одбор и Директор. Управни одбор има 18 чланова који чине:

- по један представник овлашћених органа оснивача – Туристичких организација,
- представник РРА Златибор именован од органа управљања,
- представник РПК Ужице именован од органа управљања,
- представник Туристичке организације Србије именован од органа управљања,
- представника YUTA - Национална асоцијација туристичких агенција именован од органа управљања,
- представник АТАС - Пословно удружење туристичких агенција именован од органа управљања, и
- представник Удружења хотелијера.

Извршни одбор има 5 чланова који чине:

- Један члан Председник Управног одбора који обавља и функцију Председника Извршног одбора на мандатни период од четири године, Два члана на мандатни период од четири године, и
- Два члана која преузимају „ротирајуће“ функције на мандатни период од једне године.

Надзорни одбор има председника и два члана.

Председника надзорног одбора именује Град Ужице, а чланове именују РПК Ужице и РРА Златибор.

Директора установе бира Управни одбор на мандатни период од четири године.

### **1.5. Начин финансирања**

Средства за рад установе обезбеђују се из:

- Буџетских средстава Града Ужица,
- Наменски планираних средстава из буџета надлежних органа оснивача,
- Буџета Републике Србије,
- Прихода остварених из оквира своје делатности,
- Донација, прилога и спонзорства домаћих и страних правних и физичких лица,
- Других извора у складу са законом

## **2. Извештај о извршењу годишњег плана рада**

### **2.1. Програмске активности и пројекти реализовани из средстава буџета**

#### **2.1.1. Наступи на сајмовима**

##### **2.1.1.1. Међународни сајам туризма у Београду 23 – 26. фебруар**

Сајам туризма у Београду је најзначајнији сајам ове врсте у региону коју окупља више од 1.000 излагача из преко 40 земаља. Наступ на овом сајму добро је припремљен и позиционирање туристичке регије Западна Србија као и све предности регионалног наступа на туристичком тржишту најбољу потврду имају управо на овом сајму. На штанду величине 460m<sup>2</sup> који се налази у централном делу хале 4 учествовало је 12 туристичких организација: Златибор, Косјерић, Ужице, Чачак, Бајина Башта, Ивањица, Ариље, Драгачево, Пожега, Златар, Пријепоље и Сјеница, хотели, туристичке агенције као и произвођачи сувенира. У складу са савременим тенденцијама на туристичком тржишту и начином информисања туриста презентација на сајму значајно је унапређена, на великим лед екранима емитовани су промотивни филмови и спотови, презентације су прилагођене и корисницима друштвених мрежа.

Београдски сајам је без знања представника ТО регије Западна Србија изменио позицију штанда што је изазвало незадовољство излагача и утицало на квалитет сајамског наступа.

Промоције на регионалном штанду одржали су:

- ТО Сјеница -Гастрономска ноћ у Боровима
- ТО Сјеница-Сликарска колонија Молитва
- ТО Ивањица-промоција Манифестације Нушићијада
- ТО Пожега- Милош Обреновић, промоција Пожеге као родног места
- ТО Драгачево-Сабор трубача у Гучи
- ТО Ариље- Спортске игре младих

Сајамски наступ пратио је велики број медија, прилози са штанда ТО регије Западна Србија емитовани су у дневнику РТС-а, ТВ Б92, ТВ Прва и другим националним, регионалним и локалним медијима.

Одржани су и састанци са туристичким агенцијама из Србије и региона у вези креирања заједничких програма.

### ***2.1.1.2. Међународни сајам туризма Бања Лука 10.-12. март***

У тржном центру „Делта планет“ одржан је трећи Међународни сајам туризма „Бања Лука 2023.“ На сајму су учествовале ТО: Ивањица, Златибор и Пријепоље.

На сајму је ТО регији Западна Србија уручено признање за допринос развоју туристичког производа. Ово признање резултат је дугогодишњег заједничког рада свих чланица туристичке регије Западна Србија: локалних туристичких организација, туристичких агенција, хотелијера, удружења из области туризма и др. ТО регије Западна Србија једини је добитник признања из Републике Србије.

Сајам је окупио преко 100 излагача а посетиоци сајма могли су да се увере у богату понуду излагача из: Србије, Црне Горе, Хрватске, Словеније, Турске, Грчке, и других земаља ЕУ. Сајам је одржан под покровитељством Министарства трговине и туризма Републике Српске. Штанд ТО регије Западна Србија посетили су Драшко Станивуковић, градоначелник Бања Луке, Марко Царевић председник Општине Будва, Милош Вујић конзул Републике Србије у Бања Луци и др. Посета штанду ТО регије Западна Србија била је добра. Највеће интересовање било је за понуду планинских центара и манифестације.

### ***2.1.1.3. Међународни сајам туризма Нови Сад 30 новембар. – 2. децембар***

54. Међународни сајам туризма у Новом Саду одржан је у различитом термину у односу на претходне године јер је издвојен из сајма ЛОРИСТ.

На сајму су учествовале ТО: Ужице, Ивањица, Пожега, Златар, Бајина Башта, Пријепоље и Сјеница, као и хотел Борови уз Сјенице.

На сајму је највише промовисана понуда планинских центара пред предстојећу зимску туристичку сезону, као и понуда за Новогодишње празнике.

Одржани су састанци са рецептивним туристичким агенцијама у циљу унапређења програма посете туристичкој регији Западна Србија.

#### **2.1.1.4. Промоција у Бечу 27. април**

Туристичка организација регије Западна Србија у сарадњи са Представништвом Привредне коморе Србије у Аустрији одржала је промоцију у Бечу 27. априла 2023. године.

Поред презентације наше туристичке понуде коју смо представили кроз power point презентацију и промотивне филмове, представници туристичких агенција из нашег краја представили су своје програме које успешно реализују на домаћем и иностраном тржишту. Један од програма који смо издвојили је „Чаробни туристички прстен“ јер представља магнет за стране туристе. Након завршетка презентације посетиоци су били у прилици да дегустирају традиционалне производе из нашег краја по којима смо познати широм света. За ову промоцију штампан је промотивни материјал на немачком језику.

#### **2.1.1.5. Промоција у Требињу и Херцег Новом 07.-08.јул**

Промоција туристичке регије Западна Србија одржана је у Црној Гори, граду Херцег Нови 07.јула, а у Републици Српској, граду Требињу 8. јула 2023. године.

На промоцији су учествовале Туристичке организације: Златибор, Ужице, Бајина Башта Драгачево, Пожега и Пријепоље.

Промоција туристичке регије Западна Србија била је изузетно запажена, информације о туристичкој промоцији и понуди регије пренели су национални и регионални медији из Црне Горе и Републике Српске у електронском и штампаном формату.

Представљене су туристичке атрактивности и потенцијали Западне Србије, такође су промовисане манифестације које се одржавају у јулу и августу, као што су Дринска регата, Етно фест у Чачку, Нушићијада у Ивањици, Сабор трубача и остале. У оба поменута места, организован је наступ трубачког оркестра Драгана Павловића из Гуче.

Промоцији у Херцег Новом присуствовао је и конзул Републике Србије у Херцег Новом, господин Мићо Роговић.

#### **2.1.2. Издавачка делатност**

У 2023. години штампан је следећи промотивни материјал:

- Брошура „Посетите Западну Србију“ -немачки језик 500 примерака

#### **2.1.3. Праћење медијске присутности – Pressclipping**

У циљу испитивања имица подручја и туристичких субјеката из регије Западна Србија уведено је континуирано праћење медијске присутности туристичког сектора западне Србије- pressclipping. Ова активност, која је изузетно значајна за анализу и унапређење промотивних активности као и праћење тенденција у туризму, постала је стална. Туристичким организацијама достављају се информације на дневном и месечном нивоу, као и неким од представника хотела. За реализацију ове активности ангажована је специјализована агенција.

#### **2.1.4. Промоција у медијима**

Сарадња са националним, регионалним и локалним медијима била је константна. Електронским и штампаним медијима достављане су актуелне информације о туристичкој понуди регије. Реализован је велики број гостовања, емитовани су бројни прилози у електронским и објављивани чланци у штампаним медијима. Посебно је значајна била сарадња са дописништвом РТС-а из Ужица.

Прилози су емитовани и на ТВ Прва, емисији Шареница на РТС, ТВ Лав, ТВ5, Глас Западне Србије и др.

Успостављена је сарадња са туристичким каналом Балкан Трип. Емитовани су бројни прилози и промотивни филмови из регије. Туристичка понуда представљена је и у емисији Чекирање.

#### **2.1.5. Промотивно путовање за блогере и инфлуенсере**

Током 2023. године наставили смо тренд који смо започели годину дана раније, односно организовали смо и трећу туру обилазака туристичке понуде регије Западна Србија. Идеја о обиласцима за новинаре и дигиталце (блогере и инфлуенсере) прилагођена је посебним условима за промоцију ове врсте. Како се регија састоји од 12 чланица и покрива велики географски простор, промотивна путовања су подељена у три туре. Прве две су успешно одржане у 2022. када смо обишли девет општина. Последња, трећа, је организована 2023. и обухватила је обиласке територије која припада туристичким организацијама Бајине Баште, Златара и Сјенице.

Блогери и инфлуенсери су били у прилици да обиђу најпознатије туристичке атракције ове три општине, да се попну до видиковаца на Тари и провозају бродом "Гризли" до кањона Дрине, прошетају живим етно селом Штитково, посете манастир Дубницу и куће нарочитог стила у Новој Вароши, као и једину царску цамију у Србији у Сјеници, те меандре Увца.

Нарочити специјалитети у овим општинама нашли су се на објавама у оквиру налога на Фејсбуку и Инстаграму наших гостију, као и знаменитости којима се поменуте општине, али и читава регија поносе.

Након посете, колеге са РТС-а су емитовале емисију "Од злата јабука" о Западној Србији, неколико кратких прилога о нашим обиласцима је било објављено на ТВ Прва, док су се фотографије прелепих призора са Бањске стене, "Молитве", и других дестинација делили преко налога дигиталаца на друштвеним мрежама.

Ова тура, као и читава идеја обилазака у друштву дигиталаца, донела је већу заступљеност Западне Србије у медијима, како традиционалним, тако и електронским, те на нов и савремени начин подсетила на туристичке атракције наше регије.

### **2.1.6. Учесће у организацији Међународног фестивала природе и традиције „Жестивал“**

Туристичка организација регије Западна Србија учествовала је у организацији Међународног фестивала природе и традиције „Жестивал“ који организује Град Ужице. 28. августа 2023. на тврђави Стари град у Ужицу одржана је промоција филма и панел дискусија на тему: “Средњовековно благо Западне Србије.” Присутнима се обратила градоначелница Ужица Јелена Раковић Радивојевић и председник Организационог одбора “Жестивала” Бранислав Митровић. Учесници панел дискусије били су: Искра Максимовић, директорка Тврђаве Голубачки град, руководилац туристичког сектора и водичке службе Сретен Живковић и Мирослав Рађен, директор ТО регије Западна Србија. Након упознавања са историјатом и начином функционисања Голубачке тврђаве и њеним значајем за развоја туризма тог региона, учесници панела и присутни су се сложили да туристичка регија Западна Србија све више постаје препознатљива по културном наслеђу и да овај вид туризма треба унапређивати у наредним годинама. Премијерно је приказан филм “Средњовековно благо Западне Србије” који изазвао велику пажњу присутних.

### **2.1.7. Пројекат: Промоција туристичке регије Западна Србија у 2023. години**

Туристичкој организацији регије Западна Србија одобрена су финансијска средства из Програма распореда и коришћења субвенција и дотација намењених за пројекте развоја туризма у 2023.години Министарства туризма и омладине Републике Србије у износу од 500.000 динара, а на основу потписаног уговора број 401-00-847-1/2023-03 од 18.05.2023. године.

Према предлогу пројекта Туристичка организација регије Западна Србија је након потписивања уговора приступила реализацији активности.

## **Активност 1 – 7. Туристичка конференција Западна Србија**

7. Туристичка конференција Западна Србија одржана је у 8. и 9. децембра 2023.године у хотелу „Палисад“ на Златибору.

На конференцији су разматране актуелне теме: еко туризам, активни одмор, боравак у природи, брендирање туристичких дестинација. Посебна пажња посвећена је одрживом развоју туризма. Сумирани су резултати из ове и представљени планови за наредну годину. Конференцији је присуствовао помоћник министра туризма господин Немања Радовић.

Туристичкој конференцији Западна Србија присуствовало је 102 учесника из Србије, Босне и Херцеговине и Црне Горе. Поред представника туристичких организација учествовали су и представници туристичке привреде: хотелијери, туристичке агенције, као и представници удружења из области туризма.

Предавачи су били:

1. Невена Мајсторовић, ТО Златибор: *Презентација дестинације Златибор (нови пројекти и зелени туризам)*
2. Владимир Ђумић, председник Кмапинг асоцијације Србије: *Кампинг и зелени туризам*
3. Немања Миленковић, стручњак за брендирање: *Брендирање догађаја на отвореном у циљу јачања имиџа дестинације*

4. Дарко Гавриловић, Србија за младе: *Млади и активан одмор*
5. Владимир Ђумић: Глампинг, нови тренд у смештају савремених туриста
6. Вања Николић, ауторка емисија „Са Вањом у планине“ и „Вања еко путница“: Еко путоВања–Како оздравити од себе
7. Марко Ристовски, Републик турс: High altitude amusement facilities -развојна шанса за авантуристички туризам
8. Ивана Првановић, СЕО Fast Review: Примена нових технологија и иновација у туризму / Раст и развој дестинација

Одржана је панел дискусија на тему: *Outdoor туристички производ – шансе и (не) могућности*

Панелисти:

1. Амра Јагањац, директорка Туристичке заједнице града Тузла
2. Владимир Ђумић, председник кампинг асоцијације Србије
3. Милоје Остојић, Туристичка организација општине Ивањица
4. Драгољуб Симовић, Планинарско – скијашки клуб Коловрат
5. Дарко Гавриловић, Србија за младе

На конференцији је приказан промо филм туристичке регије Западна Србија.

За потребе организације конференције штампан је промотивни материјал, догађај је промовисан на интернету, у електронским и штампаним медијима а урађена је и видео постпродукција догађаја.

## **Активност 2 – Израда брошура прилагођених мобилним телефонима**

Настављајући праксу онлајн и дигиталне промоције, на коју је Туристичка организација регије Западна Србија ставила фокус последњих година након одличне реакције публике, направили смо и туристичке брошуре за мобилне телефоне. У питању су дигиталне публикације, које нису доступне у штампаном, већ само електронском облику, и које су дизајниране у складу са брандом Западне Србије и бојама логоа а намењене су свим путницима кроз нашу регију који воле да пешаче и бораве у природи.

Како РТО има 12 чланица, тако смо направили и 12 засебних брошура истог дизајна, али различитог садржаја. Свака је посвећена једној дестинацији и садржи једноставан водич кроз њене природне и културно-историјске атракције, савет шта да се проба од хране, као и линкове за сајт локалне туристичке организације или налоге на друштвеним мрежама.

Куриозитет је што се уз сваки локалитет налази и ГПС локација, што модерном путнику умногоме олакшава кретање кроз нашу регију, коју путници често воле да откривају сами. И све се то налази на једном клику на мобилном телефону које путници у данашње време свеједно увек носе са собом.

Од изузетног значаја је и што брошуре овог типа подстичу пешачење као здравији вид активности, али и мање загађења, а такође смањују и потрошњу папира. Бесплатно су доступне свима који посете сајт ТО регије Западна Србија.

### **Активност 3 – Израда промотивних филмова**

У складу са активностима предвиђеним пројектом снимљен је промотивни филм у коме су представљене све дестинације у туристичкој регији Западна Србија. Урађени су и кратки промотивни филмови у којима су промовисани садржаји за активни одмор као један од најзначајнијих туристичких производа у регији.

### **Активност 4 – Промоција на друштвеним мрежама**

Туристичка организација регије Западна Србија успешно је промовисала како своје пословање, тако и дестинације у оквиру регије путем налога на Фејсбуку и Инстаграму током 2023. године, настављајући тако добар тренд који је имала и претходних година.

Пратиоци оба налога су се већ навикли да преко ових друштвених мрежа добијају информације и предлоге шта све могу да посете широм Западне Србије а где је увек подједнако заступљено свих 12 чланица туристичке регије. Онлајн видљивост Западне Србије, те и самих чланица, на тај начин се додатно увећава.

Изузетну пажњу изазвало је уживо преношење Туристичке конференције Западна Србија, као и објаве са фотографијама предавача и атмосфере овог догађаја, док пуно реакција изазивају и популарне туристичке атракције регије, те вести попут оне да је гастрономски онлајн водич изабрао нашу комплет лепињу за најбољу доручак на свету.

Пратиоци и даље воле да РТО подели њихове фотографије на својим налозима и све чешће „тагују“ Западну Србију, што је један од показатеља успешне интеракције и комуникације са пратиоцима. Током 2023. се налог на Инстаграму увећао на 5.652 пратилаца, упркос покушајима хаковања. Налог на Фејсбуку броји 15.761 „фоловера“, док се број „лајкова“ странице повећао на готово 15.000.

Дигитална комуникација се показала као успешан начин повезивања са љубитељима и поштоваоцима Западне Србије, те се регија у својим даљим плановима труди да се што више окрене овој врсти интеракције, нудећи нове занимљиве садржаје, и на тај начин задржи публику на друштвеним мрежама која је регији до сада била верна.

### **Активност 5 – Промотивни материјал Туристичке организације регије Западна Србија**

У 2023. години урађен је следећи промотивни материјал ТО регије Западна Србија:

- Брошура туристичке регије Западна Србија 500 комада
- Bluetooth звучници у поклон паковању 100 комада

#### **2.1.8. Анализа туристичког промета у туристичкој регији Западна Србија**

Према подацима Републичког завода за статистику у 2023. години туристичку регију Западна Србија посетило је 596.491 гостију који су остварили 1.908.093 ноћења. Просечан број ноћења је био 3,2. У поређењу са 2022. годином забележено је повећање броја долазака гостију за 8,3 %, такође је забележено повећање броја ноћења за 2,1%.

Број долазака домаћих туриста већи је за 2,3% него прошле године, а број долазака страних туриста за 24.4%.

Домаћи туристи остварили су 2% мање ноћења него прошле године, а забележен је раст ноћења страних туриста од 20%. Страни туристи остварили су 75.622 ноћења више него прошле године, али значајно мање ноћења (98.899) него 2019.године пре почетка глобалне пандемије изазване појавом корона вируса.

У поређењу са подацима на Републичком нивоу, територију Регије Западна Србија је посетило 14,8% гостију који су у 2023. години посетили Републику Србију. На територији регије Западна Србија је евидентирано 16% од укупног броја ноћења у Републици Србији.

| ОПШТИНА       | Доласци туриста по општинама – годишњи подаци |               |               | Ноћења туриста по општинама – годишњи подаци |                |               |
|---------------|---|---------------|---------------|--|----------------|---------------|
|               | УКУПНО  | ДОМАЋИ        | СТРАНИ        | УКУПНО                                       | ДОМАЋИ         | СТРАНИ        |
| АРИЉЕ         | 1264  | 905           | 359           | 3068   | 1878           | 1190          |
| Б.БАШТА       | 57128   | 49545         | 7583          | 214529                                       | 196923         | 17606         |
| КОСЈЕРИЋ      | 1257  | 1138          | 119           | 4426   | 4053           | 373           |
| НОВА ВАРОШ    | 23314   | 20809         | 2505          | 88628  | 83801          | 4827          |
| ПОЖЕГА        | 11060   | 6738          | 4322          | 19040  | 8754           | 10286         |
| ПРИЈЕПОЉЕ     | 3329  | 2607          | 722           | 6635   | 5431           | 1204          |
| СЈЕНИЦА       | 8109  | 4373          | 3736          | 17830  | 10852          | 6978          |
| УЖИЦЕ         | 66348   | 47526         | 18822         | 168207                                       | 137941         | 30266         |
| ЧАЈЕТИНА      | 353822  | 254354        | 99468         | 1128926                                      | 873392         | 255534        |
| ИВАЊИЦА       | 16960   | 15354         | 1606          | 69677  | 64139          | 5538          |
| ДРАГАЧЕВО     | 602   | 439           | 163           | 1783   | 1238           | 545           |
| ЧАЧАК         | 53298   | 34482         | 18816         | 185344                                       | 139393         | 45951         |
| <b>УКУПНО</b> | <b>596491</b>                                 | <b>438270</b> | <b>158221</b> | <b>1908093</b>                               | <b>1527793</b> | <b>380298</b> |

Извор: Републички завод за статистику.

Најпосећенија општина је Чајетина са укупним бројем долазака 353.822 што је повећање у поређењу са претходном годином од 14,1 %. У току 2023. године највећи број ноћења 1.128.926 је остварен у општини Чајетина. Забележено је повећање броја ноћења од 7,8% у поређењу са 2022. годином.

Град Ужице посетило је 66.348 туриста што је увећање од 7.5% у односу на претходну годину. У 2023. години на територији Града Ужица остварено је 168.207 ноћења што је смањење од 1,5% у поређењу са 2022. годином.

Општину Бајина Башта посетило је 57.128 туриста што је смањење од 7,4% у односу на 2022. годину. У овој општини остварено је 214.529 ноћења што је смањење од 3,48% у односу на претходну годину.

Град Чачак у 2023. години посетило је 53.298 туриста што је смањење од 2.6% у односу

на 2022. годину. Истовремене, у Чачку је остварено 185.344 ноћења што представља пад од 14,8% у односу на претходну годину.

Општину Ивањица посетило је 16.960 туриста што представља смањење од 7.7% у односу на претходну годину. У Ивањици је остварено 69.677 ноћења што представља пад од 17% у односу на 2022. годину.

Општину Нова Варош посетило је 23.314 туриста, 0,5% више него прошле године. У овој општини остварено је 88.628 ноћења, што је смањење за 1% у односу на 2022. годину.

Општину Лучани посетило је 602 туриста, што представља повећање од 67%. У општини Лучани остварено је 1.782 ноћења, 28% више него прошле године.

Општину Пожега посетио је 11.060 туриста, што је 7.6% више него 2022. године. У општини Пожега остварено је 19.040 ноћења, што представља повећање од 5.4%.

Општину Сјеница посетило је 8.109 туриста, 277% више него прошле године. У овој општини остварено је 7490 ноћења, 238% више него прошле године.

Општину Пријепоље посетило је 3.329 туриста што је за 0,3% више него прошле године. У Пријепољу је остварено 6.635 ноћења, 8.2% мање него прошле године.

Општину Ариље у 2023. години посетило је 1.264 туриста што је за 64% више него прошле године. У Овој општини остварено је 3.068 ноћења, за 86 % више него 2022. године.

Општину Косјерић посетило је 1.257 туриста што је 61% више него прошле године. У Косјерићу је 2023. године остварено 4.426 ноћења што је 51% више него 2022 године.

### **2.1.9. Зип лајн Стари град**

ТО регије Западна Србија у 2019. години склопила је уговор о закупу Зип лајна и опреме на Старом граду са ПР „Забавно рекреативни парк Стари град“. У 2023. години настављена је сарадња. Зип лајн је радио у периоду мај – септембар. Интересовање за коришћење овог садржаја није било велико.

## **2.2. Програмске активности које нису реализоване, а биле су предвиђени годишњим планом рада**

Планирано је истраживање тржишта кроз анкетирање туриста, али због бројних активности које су реализоване није било могуће организовати ову активност.

## **2.3. Програмске активности и пројекти који су делимично реализовани**

Није било програмских активности које су делимично реализоване.

#### **2.4. Програмске активности и пројекти који су реализовани током године, а нису били предвиђени годишњим планом рада**

Није било активности које су реализоване, а нису биле предвиђене.

#### **2.5. Програмске активности и пројекти реализовани ван матичног подручја**

Туристичка организација регије Западна Србија у 2023. години није имала програмских активности и пројеката реализованих ван матичних подручја.

#### **2.6. Програмске активности и пројекти реализовани на основу међународне сарадње**

-ТО регије Западна Србија конкурисала је са пројектом: „Open –Air Everywhere“ Нове локације на отвореном за бољи квалитет туристичких производа у оквиру Програма прекограничне сарадње Србија – Босна и Херцеговина. Пројекат је одобрен у 2022. години а имплементација пројекта започеће у 2023. години. Партнери у пројекту су: Регионална развојна агенција НЕРДА Тузла и Туристичка заједница града Тузла.

- ТО регије Западна Србија је учесник на пројекту суфинансираном од стране Европске уније-Друштвено одговоран Slow-food туризам у Дунавској регији, који је одобрен од стране Одбора за праћење програма Дунавске регије. Пројекат СРЕСТ ради на валоризацији агробиодиверзитета и прехранбеног наслеђа на друштвено одговоран начин. Пројекат ће помоћи у унапређењу локалних пољопривредних ланаца високе вредности уз очување природних и културну разноликост и промовишући одрживи туризам као пут за заштиту прехранбеног наслеђа путем ангажовање рањивих група (млади, старији, инвалиди) у руралним и приградским партнерским подручјима. СРЕСТ развија заједничка решења за унапређење друштвено-економског развоја и промовисање алтернативних модели и конкурентних нових туристичких производа. Пројекат капитализује искуство и методе међународне slow food мреже и користи искуства стечена од стране партнера у промовисању одрживог туризма.

#### **2.7. Програми других установа или појединаца који су се одвијали у установи у уступљеним терминима**

Туристичка организација регије Западна Србија нема простор који би могла да уступа за одржавање програма другим установама или појединцима.

#### **2.8. Оцена реализованог програма од стране стручне јавности**

Туристичка организација регије Западна Србија добитник је награде „Златна амфора“ за изузетне резултате у развоју и афирмацији туризма регије.

Мирослав Рађен, директор ТО регије Западна Србија такође је добитник награде „Златна амфора“ за вишегодишњи допринос развоју туризма Србије.

Награде додељује туристичка ревија Србије „YU TRAVEL“.

Туристичка организација регије Западна Србија основана је 2006. године и у стручној јавности наводи се као пример добре праксе о чему сведоче и изводи из Стратегије развоја туризма Републике Србије 2016. – 2025. године.

„Пример добре домаће праксе јесте постојање и успешан рад Туристичке организације регије Западна Србија која постоји од 2006. године и до сада је једина регионална туристичка организација у Републици Србији формирана у складу са Законом о туризму као ДМО у оснивању (јер у управљачким структурама поред представника јавног сектора локалних туристичких организација, налазе се ТОС, удружење хотелијера, удружења туристичких агенција, Регионалне развојне агенције (у даљем тексту: РРА) Златибор, Регионалне привредне коморе Ужице) и на тај начин би се стимулисало формирање Регионалних туристичких организација у осталим деловима Републике Србије које би у догледно време прерасле у регионалне ДМО. (Стратегија развоја туризма Републике Србије 2016. – 2025 стр.62.)“ „С обзиром да Република Србија нема регионални административни и буџетски капацитет да координира развој у области туризма, неопходно је дефинисати групације туристичког простора и у оптималном року дефинисати управљаче туристичког простора у чему треба користити искуства и применити примере добре праксе Туристичке организације регије Западна Србија. (Стратегија развоја туризма Републике Србије 2016. – 2025 стр. 65. )“

### 3. Кадровски услови

#### 3.1. Стање запослених

а) Анализа стања: Запослени на неодређено и одређено време– табеларни приказ:

| Редни број | Радно место                               | Стање на дан запослених на неодређено време 01.01.2023. | Стање на дан запослених на одређено време 01.01.2023. | Стручна спрема |
|------------|---|---|---|----------------|
| 1.         | Директор                                  | 1   |   | VII/2          |
| 2.         | Аналитичар за промоцију туристичке понуде |   | 1   | VII/1          |

#### 3.2. Број и структура запослених према правилнику о систематизацији

На основу члана 30, 31. и 32. Закона о запосленим у јавним службама ("Службени гласник РС", бр. 113/2017.), Уредбе о каталогу радних места у јавним службама и другим организацијама у јавном сектору (Службени гласник РС бр.81/2017., 6/2018. и

43/2018.) и члана 38. Статута Туристичке организације регије Западна Србија од 10.07.2015. године, Управни одбор Туристичке организације регије Западна Србија у мају 2018. године усвојио је нови Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Туристичкој организацији регије Западна Србија.

Ови Правилником предвиђена су следеће радна места:

1. Директор туристичке организације
2. Руководилац сектора у Туристичкој организацији / сектор маркетинга
3. Аналитичар за промоцију туристичке понуде
4. Координатор за пројекте у туризму и међународну сарадњу
5. Референт за финансијско – рачуноводствене послове

### **3.3. Промене стања запослених у току године**

ТО регије Западна Србија има двоје запослених. У марту 2022. године примљена је запослена на радном месту Аналитичар за промоцију туристичке понуде у радни однос на одређено време од 6 месеци. У октобру је продужен радни однос на још 6 месеци.

## **4. Стање основних средстава**

### **4.1. Просторни услови рада**

Седиште Туристичке организације регије Западна Србија је у Ужицу, улица Димитрија Туцовића 52. Канцеларија се налази у простору који је власништво Града Ужица и у коме се налази туристичко - информативни центар Туристичке организације Ужица.

### **4.2. Стање објеката и опреме**

Стање објеката и опреме Туристичке организације регије Западна Србија на дан 31.12.2023. године износи 23.204.863,80. Стање објеката је 14.814.217,60 стање опреме је 8.387.646,20.

## 5. Финансијски извештај

### 5.1. ОСТВАРЕЊЕ ПРИХОДА

| Екон. клас. | ОПИС                                     | Приходи из буџета   |                     |              | Приходи из сопствених и других извора |                      |              |
|-------------|--|---------------------|---------------------|--------------|---------------------------------------|----------------------|--------------|
|             |  | планирано           | остварено           | % оств.      | планирано                             | остварено            | % оств.      |
| 732         | Донације од међ.организација             |                     |                     |              | <b>9.450.000,00</b>                   | <b>9.431.285,61</b>  | <b>99,80</b> |
| 742         | Приходи од продаје добара и услуга       |                     |                     |              | <b>15.092.315,00</b>                  | <b>13.146.518,88</b> | <b>87,11</b> |
| 791         | Приходи из буџета                        | <b>2.715.097,00</b> | <b>2.666.934,95</b> | <b>98.22</b> |                                       |                      |              |
|             | <b>УКУПНО (7+8+9)</b>                    | <b>2.715.097,00</b> | <b>2.666.934,95</b> | <b>98.22</b> | <b>24.542.315,00</b>                  | <b>22.577.804,49</b> | <b>91,99</b> |
| 321         | Утврђивање резултата пословања           |                     |                     |              | <b>1.737.685,00</b>                   |                      |              |
|             | <b>УКУПНО ИЗВРШЕНИ ПРИХОДИ (3+7+8+9)</b> | <b>2.715.097,00</b> | <b>2.666.934,95</b> | <b>98.22</b> | <b>26.280.000,00</b>                  | <b>22.577.804,49</b> | <b>85,91</b> |

## 5.2. ИЗВРШЕЊЕ РАСХОДА

| Екон. Клас. | ОПИС  | Средства из буџета  |                     | Средства из сопствених и других извора |                      |
|-------------|---|---------------------|---------------------|--|----------------------|
|             |   | планирано           | извршено            | планирано                              | извршено             |
| 1           | 2   | 3                   | 4                   | 5                                      | 6                    |
| 411         | Плате, додаци и накнаде запослених (зараде) | <b>1.605.766,00</b> | <b>1.589.657,34</b> | <b>1.110.000,00</b>                    | <b>987.740,10</b>    |
| 412         | Социјални доприноси на терет послодавца     | <b>259.331,00</b>   | <b>240.833,18</b>   | <b>170.000,00</b>                      | <b>149.627,26</b>    |
| 414         | Социјална давања запосленима                | <b>51.000,00</b>    | <b>44.444,44</b>    |  |                      |
| 421         | Стални трошкови                             | <b>52.000,00</b>    | <b>51.999,99</b>    | <b>230.000,00</b>                      | <b>165.425,22</b>    |
| 422         | Трошкови путовања                           | <b>1.000,00</b>     |                     | <b>510.000,00</b>                      | <b>375.656,56</b>    |
| 423         | Услуге по уговору                           | <b>740.000,00</b>   | <b>740.000</b>      | <b>17.520.000,00</b>                   | <b>13.984.358,55</b> |
| 424         | Специјализоване услуге                      | <b>1.000,00</b>     |                     | <b>2.400.000,00</b>                    | <b>392.881,02</b>    |
| 425         | Текуће поправке и одржавање                 | <b>1.000,00</b>     |                     | <b>380.000,00</b>                      | <b>299.818,40</b>    |
| 426         | Материјал                                   | <b>1.000,00</b>     |                     | <b>1.840.000,00</b>                    | <b>1.342.814,58</b>  |
| 482         | Порези, обавезне таксе, казне и пенали      | <b>1.000,00</b>     |                     |  |                      |
| 483         | Новчане казне и пенали по решењу судова     | <b>1.000,00</b>     |                     |  |                      |
| 511         | Зграде и грађ.објекти                       |                     |                     | <b>1.720.000,00</b>                    | <b>1.719.126,00</b>  |
| 512         | Машине и опрема                             | <b>1.000,00</b>     |                     | <b>400.000,00</b>                      | <b>325.005,00</b>    |
|             | <b>УКУПНО</b>                               | <b>2.715.097,00</b> | <b>2.666.934,95</b> | <b>26.280.000,00</b>                   | <b>19.742.452,69</b> |

**5.3. Остварење прихода**

| Екон. клас. | ОПИС                                     | Приходи из буџета   |                     |              | Приходи из сопствених и других извора |                      |              |
|-------------|--|---------------------|---------------------|--------------|---------------------------------------|----------------------|--------------|
|             |  | планирано           | остварено           | % оств.      | планирано                             | остварено            | % оств.      |
| 7321        | Донације од међ.организација             |                     |                     |              | <b>9.450.000,00</b>                   | <b>9.431.285,61</b>  | <b>99,80</b> |
| 7421        | Приходи од продаје добара и услуга       |                     |                     |              | <b>15.092.315,00</b>                  | <b>13.146.518,88</b> | <b>87,11</b> |
| 7911        | Приходи из буџета                        | <b>2.715.097,00</b> | <b>2.666.934,95</b> | <b>98,22</b> |                                       |                      |              |
|             | <b>УКУПНО (7+8+9)</b>                    | <b>2.715.097,00</b> | <b>2.666.934,95</b> | <b>98,22</b> | <b>24.542.315,00</b>                  | <b>22.577.804,49</b> | <b>91,99</b> |
| 3211        | Утврђивање резултата пословања           |                     |                     |              | <b>1.737.685,00</b>                   |                      |              |
|             | <b>УКУПНО ИЗВРШЕНИ ПРИХОДИ (3+7+8+9)</b> | <b>2.715.097,00</b> | <b>2.666.934,95</b> | <b>98,22</b> | <b>26.280.000,00</b>                  | <b>22.577.804,49</b> | <b>85,91</b> |

## 5.4. Извршење расхода

| Екон. Клас. | ОПИС                                   | Средства из буџета |              | Средства из сопствених и других извора |              |
|-------------|--|--------------------|--------------|--|--------------|
|             |  | планирано          | извршено     | планирано                              | извршено     |
| 1           | 2                                      | 3                  | 4            | 5                                      | 6            |
| 4111        | Плате запослених                       | 1.605.766,00       | 1.589.657,34 | 1.110.000,00                           | 987.740,10   |
| 4121        | Допринос за ПИО                        | 174.331,00         | 158.965,81   | 112.000,00                             | 98.763,85    |
| 4122        | Допринос за здравствено осигурање      | 85.000,00          | 81.867,37    | 58.000,00                              | 50.863,41    |
| 4141        | Исплата накнада за време одс.са посла  | 6.000,00           |              |  |              |
| 4144        | Социјална давања запосленима           | 45.000,00          | 44.444,44    |  |              |
| 4211        | Трошкови платног промета               | 12.000,00          | 12.000,00    | 65.000,00                              | 29.071,20    |
| 4214        | Трошкови комуникација                  | 40.000,00          | 39.999,99    | 60.000,00                              | 58.819,65    |
| 4215        | Трошкови осигурања                     |                    |              | 80.000,00                              | 54.534,37    |
| 4219        | Остали стални трошкови                 |                    |              | 25.000,00                              | 23.000,00    |
| 4221        | Трошкови путовања                      | 1.000,00           |              | 300.000,00                             | 247.037,56   |
| 4222        | Трошков путовања у иностранство        |                    |              | 210.000,00                             | 128.619,00   |
| 4231        | Административне услуге                 |                    |              | 180.000,00                             | 178.635,00   |
| 4233        | Услуге стручног усавршавања запослених |                    |              | 4.930.000,00                           | 3.742.141,15 |
| 4234        | Услуге информисања                     | 240.000,00         | 240.000,00   | 2.335.000,00                           | 959.774,00   |
| 4235        | Остале стручне услуге                  | 500.000,00         | 500.000,00   | 9.540.000,00                           | 8.661.199,96 |
| 4236        | Услуге за дом.и угост.                 |                    |              | 325.000,00                             | 263.561,21   |
| 4237        | Репрезентација и поклони               |                    |              | 80.000,00                              | 78.931,49    |
| 4239        | Остале опште услуге                    |                    |              | 130.000                                | 100.115,74   |
| 4242        | Услуге туризма                         |                    |              | 1.200.000,00                           | 194.941,02   |
| 4249        | Остале спец. услуге                    | 1.000,00           |              | 1.200.000,00                           | 197.940,00   |
| 4251        | Одржавање објекта                      |                    |              | 100.000,00                             | 34.400,00    |
| 4252        | Одржавање опреме                       | 1.000,00           |              | 280.000,00                             | 265.418,40   |
| 4261        | Канцеларијски материјал                | 1.000,00           |              | 40.000,00                              | 13.894,00    |
| 4264        | Материјал за саобраћај                 |                    |              | 770.000,00                             | 360.531,00   |

Извештај о раду Туристичке организације регија Западна Србија

|      |   |                     |                     |                      |                      |
|------|---|---------------------|---------------------|----------------------|----------------------|
| 4266 | Материјал за туризам                    |                     |                     | 1.030.000,00         | 968.389,58           |
| 4821 | Порези, обавезне таксе, казне и пенали  | 1.000,00            |                     |                      |                      |
| 4831 | Новчане казне и пенали по решењу судова | 1.000,00            |                     |                      |                      |
| 5113 | Зграде и грађ.објекти                   |                     |                     | 1.720.000,00         | 1.719.126,00         |
| 5122 | Административна опрема                  | 1.000,00            |                     | 400.000,00           | 325.005,00           |
|      | <b>УКУПНО (4+5+6)</b>                   | <b>2.715.097,00</b> | <b>2.666.934,95</b> | <b>26.280.000,00</b> | <b>19.742.452,69</b> |

У Ужицу, 22.03.2024. године

